

Tillæg til »Vore Kirkegaarde« Bind 15 Nr. 11

FORENINGEN FOR KIRKEGAARDSKULTUR

Nye Medlemmer.

Afdeling A.

225. Paarup Menighedsraad.

Afdeling C.

839. Hr. Graver J. Eriksen, Humlebæk.
840. Hr. Graver Axel Hansen, Kirkegade 42, Struer.
841. Hr. Graver E. H. Johnsen, Svingelvej 80, Nakskov.
842. Hr. Graver Marius Johansen, Skørping.
843. Hr. Graver Larsen, Fredericia.

Afdeling D.

65. Hr. Kyrkogårdsf. K. E. Kullin, Kolonigatan 19, Arvika, Sverige.
66. Hr. Kyrkogårdsf. Lennart Gredin, Melinsgatan 11, Norrköping, Sverige.
67. Hr. Kyrkogårdsf. J. Gessemo, Drottningsgatan 40, Kungsör, Sverige.
68. Hr. Kyrkogårdsf. Gösta Malmqvist, Hollandaregt. 6, Hälsingborg, Sverige.
69. Hr. Kyrkogårdsf. Gust. E. Danielsson, Store-Tuna-Borlänge, Sverige.
70. Hr. Kyrkogårdsf. Gösta Lundgreen, Hovdestalund, Västerås, Sverige.
71. Hr. Kyrkogårdsf. G. Hagman, Beateborg, Kvi-berg, Göteborg, Sverige.
72. Hr. Kyrkogårdsf. R. Ekstedt, Sandgårdsgt. 12, Växjö, Sverige.
73. Hr. Stadstrgds. Ivar Andersson, Jönköping, Sverige.
74. Hr. Stadstrgds. C. Fredby, Karlskoga, Sverige.
75. Hr. Kirkegaardsgartner William Kristoffer- sen, Kristianssund, Norge.

FRA DANSKE KIRKEGAARDE

- 25/5 (Rosk. Avis): Herlev Kgd. skal udvides (An- lægsgt. *Johs. Jørgensen*).
28/5 (Demokraten): Det gl. Krematorium i Aar- hus nedrives.
1/6 (Horsens Folkebl.): Kun 50 Kremationer i Horsens i 1945.
4/6 (Folket): Dansk kyrkogård är god affär. Vestre Kg. ger 250000 Kr. pr. År.
12/6 (Licitationen): Hvidovre Kgd. udvides (Ar- kitekt *Sv. O. Rolloff-Nielsen* og Kgdsg. *Hansen*).
14/6 (Berl. Aften): Flyttes amerikanske Krigergr. til U. S. A.?

- 14/6 (Ny Tid): Træerne langs Gangene fældes paa Sindal ny Kgd.
15/6 (Ringsted Folketid.): Sorø gl. Kgd.
18/6 (Aarhus Amtstid.): Stor Ud. af Viby Kgd. (Kr. 30000).
20/6 (Loll.-F. Soc.-Dem.): Ny Kgd. i Nakskov til 10000 Grave.
22/6 (Næstved Tid.): Kirkeministeriet har kasse- ret Arealet til den ny Kgd. i Næstved.
25/6 (Randers Amts Avis): Vejen mell. Randers Kgd. omlægges.
25/6 (Kolding Soc.-Dem.): Forestaaende Ud. af Kolding ny Kgd.
28/6 (Politiken): Da *Arne Sørensen* købte Monu- ment til Mindelunden i Ryvangen.
28/6 (Sønderjyden): Skal de engelske Krigergr. flyttes til Esbjerg?
3/7 (Fyns Venstrebl.): Odenseanske Byraadsmedl. og Kirkegaardsudvalg paa Studietur i Sverige.
5/7 (Fr.-havns Avis): Der ønskes bygget .Kapel paa Volstrup Kgd.
8/7 (Vordingborg Dagbl.): Krematorium i Vor- dingborg?
11/7 (Langel. Avis): Bør Rudkøbing have Kre- matorium?
11/7 (Kristel. Dagbl.): Nu kommer Udsmykningen af Mindelunden i Ryvangen.
12/7 (Nordsj. Venstrebl.): Der købes Areal til Ud. af Fr.-sund Kgd.
15/7 (Vejle Amts Avis): Kgd. i Møhlholm ventes snart realiseret.
16/7 (Fyns Stiftstid.): Meget at lære for Odense paa svenske Kgd.
1/8 (Sønderjyden): Graasten Kgd. udvides.
5/8 (Berl. Aften): Gravkultur i vor Tid.
7/8 (Randers Amtstid.): Hobro Kgd. har faaet en Vandkumme.
13/8 (Fyns Tid.): Kirkegaardsinspektørerne til Jubilæumsmøde i Odense.
13/8 (Silkeborg Avis): Ans ny Kgd. indvies i Sep- tember.
17/8 (Fr.-borg Amts Avis): Kgd.spørgsm. i Ballerup til ny Forhandl.
20/8 (Berl. Aften): Liget af R.A.F.-Flyver fjernet af Englændere uden Tilladelse.
25/8 (Land og Folk): Engelsk Beklagelse af ukor- rekt Optræden ved Gravaabning i Mjels.
26/8 (Holbæk Amtstid.): Stadig ingen Regulering af Tveje-Merløse Kgd.
27/8 (Jydske Tid.): Undersøgelsen af de allierede Flyvergrave i Aabenraa afsluttet.
28/8 (Fredericia Dagbl.): Mindehøjtid. over R.A.F.- Grave i Skarrild.

- 29/8 (Langel. Avis): Bøstrup Kgdsudv. indviet i Gaar.
 29/8 (Demokraten): Ingen Pilgrimsrejser til de tyske Grave i Aarhus.
 29/8 (Hejmdal): Graasten Kgdsudv. (Havearkitekt *Johannes Tholle*. Entreprenør *Nic. Wolf*; Kr. 6000).
 30/8 (Berl. Tid.): Da den ukendte Kammerat fra Konzentrationslejrene fik sin Mindeplads ved Helligaandskirken i Kbh.
 8/9 (Pol. Mag.): St. Petri Urtegaard.
 9/9 (Fyns Stiftstid.): Paarup Kgd. indviedes i Gaar af Provst *Wellejus*. (Havearkitekt *Johannes Tholle*; Ingeniør *F. Honnens & Co.*; ca. Kr. 19000).

FRA NORSKE KIRKEGAARDE

- 27/4 (Fr.-stad Blad): Stor Udv. af Hvaler Hovedkgd.
 10/5 (Dagsavisen): Stor Udv. af Værnes Kgd.
 15/5 (Dagsavisen): Kgd. i Trondheim er ingen Hæder for Byen.
 25/5 (Dagsavisen): Mange klager over forsømte Gravsteder.
 29/5 (Glamdalen): Grue vil ha vakker og tidsmæssig Kgd.
 31/5 (Nidaros): Kirkegaardskultur.
 14/6 (Hamar Stiftstid.): Mangel paa Urneplads ved Hamar Kgd.
 15/6 (Grennar): Ekspropr. af Jord til Østre Porsgrunn Kgd.
 25/6 (Arbeidet): Udv. af På Hosanger Kgd.
 1/7 (Morgenavisen): Gravplads-Spgsm. paa Stord.
 5/7 (Glamdalen): Vore Kgd.
 9/7 (Hadeland): Vor Gravkunst har ikke holdt Maal.
 13/7 (Tidens Krav): Vore Bygdekgd. i et Tidsskifte.
 16/7 (Adresseavisen): Orkdal Kgd.
 20/7 (Totenblad): Kgdsstevne i Østre Toten.
 24/7 (Dagbladet): Oslo og Aker trænger til Kgd.

FRA SVENSKKE KIRKEGAARDE

- 29/5 (Stockholms Forstads Bl.): Solna Krematoriefråga.
 1/6 (Göteborg Morgon Post): Kyrkan mer avancerad än kommunen.
 1/6 (Vestmanl. Tidn.): Karlskoga nya Kgd. och krematorium.
 12/6 (Norrl. Soc. Dem.): Klasskillnad på kgd.
 14/6 (Norrl. Soc. Dem.): Anser kritiken mot gravfält och gravskick vara berättigad.
 18/6 (Skarab. l. Tidn.): Skogskgd. högtidligen invigd. i Kyrkefalla.
 24/7 (Arbetet): Fyrtio ritar nya krematoriet i Lund.
 31/7 (Eskildstuna Kurieren): Samklang med Naturen viktigt för kgd.
 6/8 (Borås Tidn.): Kyrkogårdsf. årsmöte.

FRA TIDSSKRIFTERNE

Arkitekten, Ugehefte Nr. 25: Gunnar Asplunds Grav.

Landsbygraveren Nr. 6: I Kjole og Hvidt. Gravstenen hælder. Vil Stiftsøvrigheden fremtvinge Betaling for Gravstederne? Egne Planter. I Naturen. Sten og Fliser. — Nr. 7: Meddelelse. Ryghække. Delegeretmødet i Aalborg. I denne Tid klipper vi Hække. — Nr. 8: Landsbygravernes Lønforhold m. m. *Begonia semperflorens*, *Knoldbegonia*. Kursus.

Stenhuggertidende Nr. 7: Stenhuggeren og Kirkegaarden. — Nr. 8: do. fortsat.

Norsk Hagetidend Nr. 8—9: Bedre kirkegårdskultur. — Nr. 10—11: Våra bygdekyrkjegardar i eit tidsskifte.

Norsk Gartnerforenings Tidsskrift Nr. 27: Kirkegårds-konkurransen i Grue. — Nr. 34: Omkring det store kirkegårdsstevne på Toten.

Ignis Nr. 6: Göteborg måste äntligen få ett nytt krematorium. Krematoriernas orglar. Porta san Paola: protestantiska kyrkogården i Rom. — Nr. 7: Krematoriet i Karlskoga. Kyrkogård och kapellkrematorium i Karlskoga; en organisk enhet. Tillkomsten av Östa kyrkogården och kapellkrematoriet i Karlskoga. Generalfältläkare Bauers tal till indvigningen av Karlskoga kapellkrematorium 2. Juni 1946. — Nr. 8: Överlämnandet av Malmö krematorium till den kyrkliga kommunen. Hur behandla de eldgegångnas aska? Den konstnärliga utsmyckningen i krematoriet i Karlskoga. En nordisk eldbegängelsekongress (i Helsingfors).

BOGANMELDELSER

Eiler Nyström: Frederiksberg Historie II, 8°, 254 S., Gyldendal, Kbh. 1946.

Paa sin egen levende Maade fortæller Dr. Nyström i dette 2. Bind om Slottet og Slotshaven, som i lange Perioder var Frederiksbergs levende Centrum; uden at hænge sig i Detailler giver Forfatteren den uden Tvivl bedste og mest omhyggelige Skildring af Slotshavens Tilblivelse, Omlægning og Vækst, hvortil naturligt knytter sig en Mangfoldighed af personallistoriske Oplysninger. Vi faar Beretning om Kirkegaardens Udviklinger og faar at vide, at disse har været forestaaet af Plantør *Hansen*, hvis Slægt lever stadigvæk. Et udmærket Noteapparat støtter Teksten. Man maa glæde sig over, at det oprindeligt som 2 Bind tænkte Værk vil blive til 3 Bind som bebudet.

Blomsterhandelns växter. Namnförteckning. 32 S., 8°, För. Blomsterförmedlingen, Stockholm 1946.

Mangelen paa danske (subs. svenske) Navne til Stueplanter er velkendt og kan berede saavel Brugerne (Dyrkerne) som de Handlende store Vanskeligheder. Her er gjort en Fortegnelse over brugte eller brugelige Navne i Svensk, hvor man (som i Danm.) ogsaa har den Vanskelighed, at der vel findes Navne, men de er forskellige i Landets forsk. Dele. Navnefortegnelsen vil sikkert kunne være en god Hjælp baade i Blomsterbutikkerne og i Hjemmene, — og mon en tilsvarende paa Dansk ikke kunde have sin Betydning?

Östra kyrkogården och kapellkrematoriet i Karlskoga, 72 S., 4°, Stockh. 1946.

I Anledning af Kapelkrematoriets Indvielse d. 2/6 1946 er udsendt dette udmærkede Hæfte, der paa pænt Papir med gode Illustrationer og passende Tekst redegør for Historie, Tilblivelse, Udsmykning og tekniske Detailler vedrørende saavel Krematorium som Kirkegaard. Sidstnævnte skildres af den unge, talentfulde Stadsträdgårdsmästare *Carl Fredby*, der bl. a. fortæller, at Kirkegaarden udlægges som en grøn Kirkegaard med Grave og Gange i Græs samt med rigelige Buskplantninger og romantiske og naturalistiske Motiver. Det hele er ret nyt, men lover godt.

Bekæmpelse af Haveplanternes Sygdomme. »Den grønne Bog«. Ved Weber og Stapel, 12. forøgede Udg., 208 S., Kbh. og Oslo 1946.

Med bestandig Ajourføring, Udvidelse og Forøgelse paa Grundlag af Forfatterens Erfaringer er denne praktiske Bog sikker paa at faa endnu flere Oplag og Udgaver. Virkelig uundværlig for enhver Plantedyrker.

Otto Croneborg: Svensk gravrättspraxis, 148 S., 8°, Svenska kyrkans diakonistyrelsesf., Stockh. 1945.

Som en Fortsættelse af den for faa Aar siden udgivne Bog om svensk Gravret foreligger her af samme erfarne Jurist en om dens Praxis, som det vil være uhyre praktisk at have ved Haanden for enhver svensk Kirkegaardsleder, Kirkeværge m. fl. — En tilsvarende Bog paa Dansk vilde være meget nyttig. Hvem skriver den?

Roskildebogen 1946. 166 S., 8°, Nyt nord. Forlag, Kbh. 1946.

Det er en noget pretentiøs Bogtitel, hvorunder man udsender en Bog om de gejstlige, kirkelige og folkelige Forhold i Roskilde Stift; hvad vilde man sige til, om Kbh. Stifts Aar bog kaldtes »Københavnsgbogen«?? Men der er meget godt Stof deri, f. Eks. Provst *Hee Andersens* Udredning af

de Unges Syn paa Kirken og Adjunkt *Hellners* Fortællen om det illegale og aktive Liv under Besættelsen (med Titel: Ved Livets yderste Grænse). Teksten er trykt paa svært Papir og Billederne paa krideret.

RESOLUTIONER m. m.

Kirkeministeriets Skriv. (28/9 40) (til Biskoppen over Fyens Stift) ang. Kirkebogstillførsel m. m. om Dødsfald blandt Personer, tilhørende de herværende tyske Besættelsestropper. *)

I et med Deres Højærværdigheds Skrivelse af 1. Maj d. A. hertil indsendt Andragende har Sognepræst i Nyborg Købstad N. N. rejst Spørgsmaal om, hvorledes der skal forholdes med Hensyn til Begravelse af Personer, der tilhører de for Tiden i Landet værende tyske Besættelsestropper, og som afgaar ved Døden i Nyborg, idet Sognepræsten særlig har forespurgt, om Dødsfaldet skal indføres i Ministerialbøgerne, og — i bekræftende Fald — om Indførelsen skal ske med eller uden Nummer, samt om Dødsattest i saadanne Tilfælde skal tilstilles Kredslægen.

I Anledning heraf skal man efter om Sagen at have brevvækslet med Justitsministeriet tjenstlig meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse, at Dødsfald af den omhandlede Art bør indføres i Ministerialbøgerne med Nummer, jfr. §§ 3 og 10 i Instruktion Nr. 250 af 15. Dec. 1875, og at Dødsattesten skal medsendes til Embedslægen med de i Instruktionsens § 5 foreskrevne maanedlige Fremsendelser.

Efter den Anledning, Sagen dertil giver, tilføjes det, at der efter Justitsministeriets Formening under Hensyn til, at de tyske Tropper under deres Ophold her i Landet maa anses for at være eks-territoriale, ved Begravelse af tyske Soldater ikke bliver Spørgsmaal om at kræve Attest om Anmeldelse af Dødsfaldene til dansk Skifteret og ej heller om at kræve Dødsattest udstedt efter afholdt medico-legalt Ligsyn, hvorimod vedkommende Præst maa være berettiget til at kræve sig forelagt en af en Læge udstedt Dødsattest.

Kirkeministeriets Skriv. (14/10 40) (til Biskoppen over Roskilde Stift) om, at der ikke skulde ske Tillførsel til Kirkebøgerne paa det Sted, hvor Ligbrændingen foregik, naar ikke blot Dødsfaldet, men ogsaa Jordpaakastelsen og Urnenedsættelsen fandt Sted i et anden Pastorat, m. m.

I et med Deres Højærværdigheds Skrivelse af 4. Oktober 1939 hertil indsendt Andragende har Provsten for Merløse og Tudse Herreders Provsti paa dertil givne Anledning anmodet om Ministeriets Besvarelse af følgende Spørgsmaal:

*) Min.-Tid. A. 1940 Nr. 267.

1. Skal der ske Tilførsel til Kirkebøgerne i Holbæk, naar Ligbrændingen finder Sted i Holbæk Krematorium, naar ikke blot den paagældendes Dødsfald, men ogsaa Jordpaakastelsen og Urnenedsættelsen finder Sted i et andet Pastorat?

2. Skal der ske Tilførsel til Kirkebøgerne i det Sogn, hvor Urnenedsættelse finder Sted, naar saavel Dødsfald som Jordpaakastelse og Ligbrænding har fundet Sted i et andet Pastorat end det, hvor Urnenedsættelsen finder Sted?

Saaledes foranlediget skal man herved tjenstlig meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse, at begge de rejste Spørgsmaal maa besvares benægtende, idet der i førstnævnte Tilfælde ikke skal ske Tilførsel til Kirkebøgerne i Holbæk og i sidstnævnte Tilfælde Notering i Kirkegaardsprotokollen er tilstrækkelig, jfr. Skrivelse herfra af 10. Februar 1925 til Stiftsøvrigheden over Københavns Stift (Gejstlig Reskriptsamling 1925—26 pag. 71).

Kirkeministeriets Skriv. (14/10 40) (til Biskoppen over Roskilde Stift) ang. forskellige Spørgsmaal vedrørende Askeurners Nedsættelse paa en Kirkegaard, der er beliggende udenfor det Sogn, i hvilket Dødsfaldet har fundet Sted, m. m.

I et med Deres Højærværdigheds Skrivelse af 29. Februar d. A. hertil indsendt Andragende har Sognepræst for Gadstrup og Syv Menigheder N. N. med Henviisning til, at han fra Frederiksberg Begravelsesvæsen har modtaget Anmeldelse om en paa Søndermark Krematorium den 20. Februar 1940 foretaget Ligbrænding af en paa Diakonissestiftelsen, Frederiksberg, afdød Person med Oplysning om, at Afdødes Urne ønskes nedsat paa Gadstrup Kirkegaard, uden at Anmeldelsen var ledsaget af Duplikat af Dødsattesten, samt til at Frederiksberg Begravelsesvæsen i et tidligere lignende Tilfælde under Henviisning til Justitsministeriets Regulativ for Udførelse af Ligbrænding af 1. Juni 1937 § 7 har erklæret ikke at være pligtig til at fremsende Duplikat af Dødsattesten, forespurgt:

1. om der i et Tilfælde som det nævnte bør foreligge Duplikat af Dødsattesten fra Sognepræsten paa Begravelsesstedet,

2. om Indførelse i Begravelsesstedets Gravstedsprotokol i et saadant Tilfælde er tilstrækkelig, eller om der yderligere maa foretages Tilførsel til Ministerialbøgerne — og

3. om Frederiksberg (og Københavns) Begravelsesvæsen er pligtige til at fremskaffe de til Ministerialbøgenes Førelse fornødne Oplysninger om Afdødes Fødesogn, Ægtefælle, Forældre m. m.

Saaledes foranlediget skal man efter stedfunden

Brevveksling med Justitsministeriet tjenstlig meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse:

ad 1. Af § 7 i Justitsministeriets fornævnte Regulativ af 1. Juni 1937 for Udførelse af Ligbrænding, jfr. § 6, Stk. 4, i Justitsministeriets Bekendtgørelse af 25. Marts 1931 angaaende Dødsattester, maa det følge, at Begravelsesstedets Præst ikke kan forlange sig Dødsattest forelagt.

ad 2. Indførelse i Kirkegaardsprotokollen er i det foreliggende Tilfælde tilstrækkelig, jfr. nærværende Ministeriums Skrivelse af 10. Februar 1925 til Stiftsøvrigheden over Københavns Stift (Gejstlig Reskriptsamling 1925—26 pag. 71).

ad 3. Efter det anførte bliver der kun Spørgsmaal om Indførelse i Kirkegaardsprotokollen. De til denne Indførelse fornødne Oplysninger fremgaar af den Underretning, der i Henhold til § 17 i fornævnte Regulativ for Udførelse af Ligbrænding af 1. Juni 1937 af vedkommende Krematorium — i København og paa Frederiksberg af Begravelsesvæsenet — skal sendes til Sognepræsten paa det paatænkte Begravelsessted. Det bemærkes herved, at Justitsministeriet paa Foranledning af nærværende Sag i Cirkulærskrivelse af 18. September 1940 til Københavns og Frederiksberg Begravelsesvæsen og samtlige Krematorier har udtalt, at den omhandlede Underretning fra Krematoriet (Begravelsesvæsenet) bør indeholde, foruden Oplysning om Stedet og Tidspunktet for Brændingen, det paatænkte Anbringelsessted og eventuelt Navnet paa den Person, til hvem Udlevering af Asken er sket, tillige Oplysning om den afdødes Navn, Stilling, Dødsstedet, Fødsels- og Dødsdato, Brændingsdagen og endvidere, hvis Jordpaakastelsen har fundet Sted, Oplysning om Datoen for Jordpaakastelsen og den tjenstgørende Præsts Navn.

Kirkeministeriets Skriv. (15/10 40) (til Arbejds- og Socialministeriet) ang., hvorvidt der ved Begravelser, som sker for Kommunens Regning, skal erlægges Betaling fra Gravkastning, Klokkeringning m. m.

Med Skrivelse af 26. Juli 1940 har Arbejds- og Socialministeriet hertil til Erklæring oversendt de hoslagt tilbagefølgende to Andragender, hvori det sociale Udvalg i Ballerup-Maaløv Kommune med Henviisning til Bestemmelsen i § 57, Stk. 2, i Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg, hvorefter der ved Begravelser, der sker for Kommunens Regning, ingen Betaling erlægges til Kirken, har forespurgt, hvorvidt Udvalget med Hjemmel i nævnte Bestemmelse vil kunne nægte Betaling til Kirken af de nedennævnte Udgiftsposter, der af Ballerup Sogns Menighedsraad er afkrævet det sociale Udvalg i Anledning af en Begravelse, der for Kommunens Regning er foregaaet fra Ballerup Kirke og paa Ballerup Kirkegaard:

(Fortsættes).